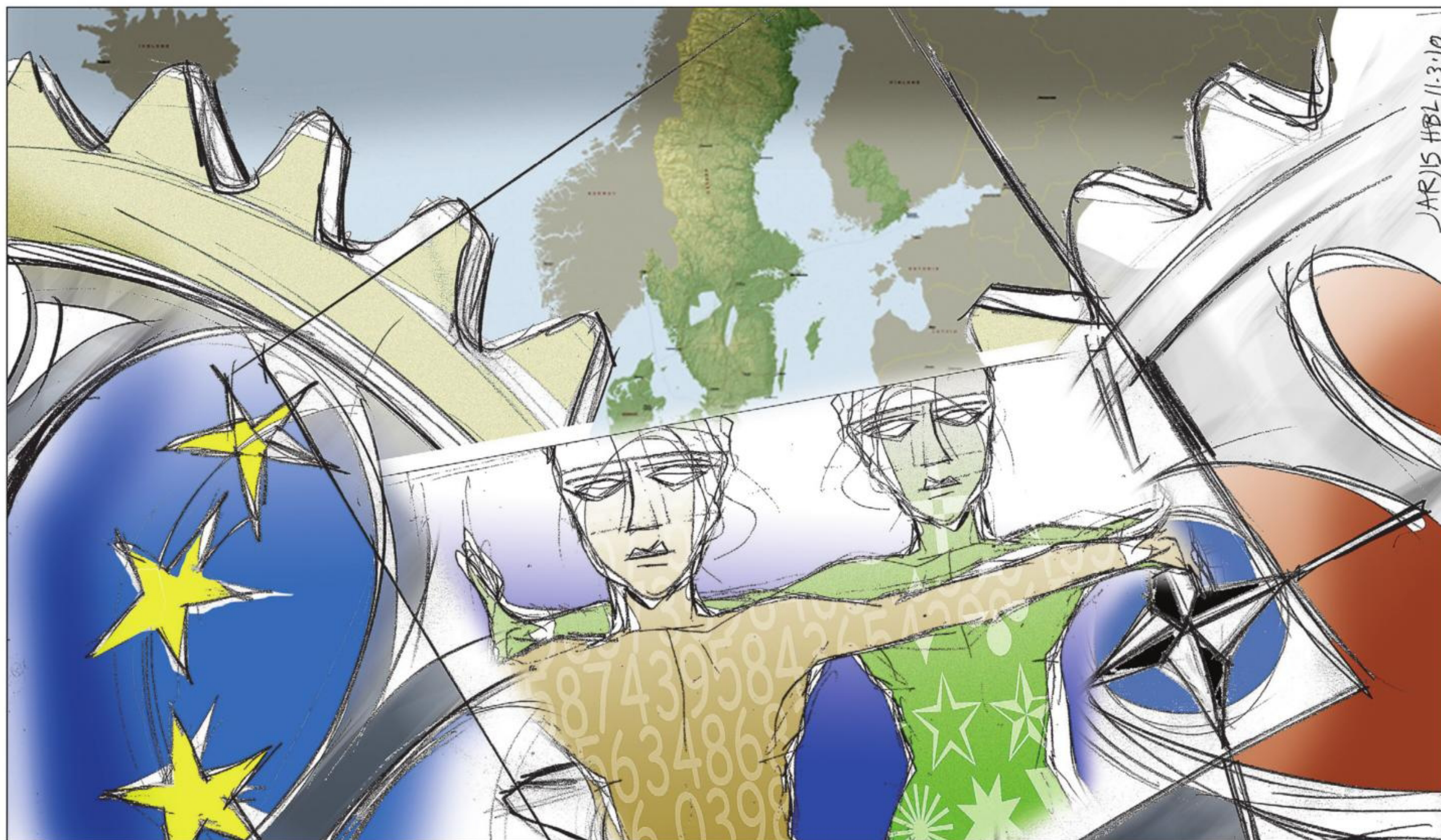

Debatt

Bakgrund

Ny dynamik i det nordiska samarbetet

Samarbetet mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge har fått en ny dynamik. Ett nära nordiskt samarbete är av nöden även parallellt med ett förstärkt europeiskt samarbete.

Lene Espersen
utrikesminister, Danmark
Alexander Stubb
utrikesminister, Finland
Ossur Skarphéðinsson
utrikesminister, Island
Jonas Gahr Støre
utrikesminister, Norge
Carl Bildt
utrikesminister, Sverige

Stoltenbergrapporten som presenterades i fjol har bidragit till att lyfta upp Norden på vår gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiska dagordning och riktat uppmärksamheten mot vårt närområde. Nya politiska utmaningar i vår del av världen utgör en grund för att ytterligare utveckla och fördjupa samarbetet, inte minst inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

Det nordiska samarbetet grundas i en lång tradition av samarbete i utrikespolitiska frågor. Den nordiska värdegemenskapen som grundas i vår historiska, språkliga och kulturella gemenskap samt vår geografiska närhet gör det naturligt att samarbeta för att bemöta gemensamma utmaningar i en anda av solidaritet. Vår gemenskap är fast förankrad hos våra nordiska medborgare. Likaså ser vi att det ofta råder bred enighet i våra respektive parlament när det gäller initiativ som rör nordiska frågor.

En viktig faktor i Norden är att vi har valt egna vägar i förhållande till EU och Nato. Bara Danmark är medlem i båda organisationerna. Norge och Island är medlemmar i Nato men inte EU. Finland och Sverige är med i EU men inte Nato. Det ställer oss inför särskilda utmaningar, men det ger oss också egna möjligheter att

förstärka det nordiska samarbetet.

Stoltenbergrapporten tecknar en ny karta för det nordiska samarbetet. Den uppmanar oss att ta gemensamt ansvar för Norden som region och för vårt närområde. Säkerhetspolitiska händelser i Norden påverkar självfallet också våra grannar. Detta är en anledning till att vi har engagerat oss särskilt i det arktiska samarbetet liksom i Östersjösamarbetet och i Barentssamarbetet. Stabiliteten i det nordiska närområdet ligger i alla nordiska länders intressen.

Rapporten föreslår också att vi bör hitta nya vägar i vårt samarbete bland annat genom en förstärkt gemensam övervakning av de nordiska havsområdena och det nordiska luftrummet, när det gäller Arktis och frågor som rör efterlysning, räddningstjänst och kustbevaknings-samarbete som inte minst aktualiseras i anslutning till klimatfrågan. Den riktar också blicken mot tänkbara gemensamma insatser mot cyberattacker och en möjlig vidareutveckling av det samarbete som redan i dag är etablerat på det militära området.

Rapporten har genomgått en omfattande behandling. Inledningsvis har vi satt upp en rad delmål för att identifiera inriktningen i arbetet och för att dokumentera resul-

taten. Tonvikt har hittills bland annat lagts vid utbildningssamarbete vad gäller militär och civil krishantering och samarbeten inom utrikesförvaltningarna – något som får konkreta och positiva effekter för våra nordiska medborgare.

Våra gemensamma insatser i världens politiska centra är uppskattade och bör stärkas och utvecklas. Vi har redan etablerat gemensam nordisk ambassad i Berlin där vi delar lokaler men har åtskild handläggning i nära samarbete med varandra. Vi strävar efter närmare samarbete mellan våra ambassader i exempelvis Islamabad och Kabul. Också när det gäller det konsulära arbetet kan vårt samarbete utökas.

Det europeiska samarbetet kommer att förstärkas genom den euro-

peiska utrikestjänsten som sjösätts i vår i enlighet med Lissabonfördraget. Men behovet av ett nära nordiskt samarbete kvarstår parallellt med detta.

En förutsättning för ökat samarbete mellan våra nordiska länder är att skapa ett gemensamt nordiskt mervärde. Å andra sidan får vi inte heller begränsa oss till den nordiska gemenskapen när utmaningarna kräver annat. Ibland är lösningen ett samarbete mellan två eller fler nordiska länder, ibland är det lämpligt att involvera andra parter, till exempel de baltiska staterna, Ryssland eller andra Östersjöstater. Det nordiska samarbetet ska ses som ett komplement till det befintliga EU- och transatlantiska samarbetet.

Vi är överens om att det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet är viktigt och att det gör skillnad. Men för att det ska fortsätta att vara dynamiskt och levande måste det utvecklas. Det är också ett faktum att samarbetet präglats av många goda intentioner men kanske mindre av konkret handling. För att hålla det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet levande och dynamiskt är det därför viktigt att vi tar nya steg i samarbetet.

Ett sätt att göra detta är att upprät-

ta ett närmare samarbete mellan oss och länder i vår omedelbara närhet. Samarbetet mellan de baltiska länderna – Estland, Lettland och Litauen – och Norden behöver stärkas. Vi bör gå från avsiktsförklaringar till konkret handling. Nu tar vi därför initiativet och uppmanar de baltiska länderna att antingen gemensamt eller enskilt samarbeta med oss.

Vi har redan i dag samarbete av mer informellt slag med de baltiska staterna i viktiga utrikespolitiska frågor, liksom ett nordiskt-baltiskt kontor i Världsbanken och i Internationella valutafonden. Detta ska vi självfallet fortsättningsvis tillvarata.

I internationella organisationer, inte minst i FN är det viktigt att den nordiska rösten görs hörd och att vi så långt det är möjligt har ett nära samarbete.

Vår värdegemenskap i Norden och vår tradition av samförstånd och informellt samarbete utgör utgångspunkten för vårt samarbete och för våra möjligheter att gemensamt göra avtryck i vår omvärld. En avgörande förutsättning för detta är att det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet fortsätter att utvecklas när vi möter det kommande decenniets utmaningar. Detta är vårt gemensamma mål.

För att hålla det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet levande och dynamiskt är det därför viktigt att vi tar nya steg i samarbetet.